

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN VĂN MẠNH

**TÁC ĐỘNG CỦA BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU TỚI SẢN XUẤT
NÔNG NGHIỆP TẠI HUYỆN TÂN SƠN, TỈNH PHÚ THỌ**

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG
NGÀNH: KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

THÁI NGUYÊN - 2019

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN VĂN MẠNH

**TÁC ĐỘNG CỦA BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU TỚI SẢN XUẤT
NÔNG NGHIỆP TẠI HUYỆN TÂN SƠN, TỈNH PHÚ THỌ**

Ngành: Kinh tế nông nghiệp

Mã số: 8.62.01.15

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Người hướng dẫn khoa học: TS. Bùi Thị Minh Hằng

THÁI NGUYÊN - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan kết quả và số liệu nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và chưa từng được sử dụng để bảo vệ học hàm, học vị nào.

Tôi xin cam đoan: Mọi sự giúp đỡ trong luận văn này đều đã được cảm ơn, các thông tin trích dẫn trong luận văn này đều được chỉ rõ nguồn gốc, được tìm hiểu và phân tích một cách trung thực, phù hợp với tình hình thực tế.

HỌC VIÊN

Nguyễn Văn Mạnh

LỜI CẢM ƠN

Trong thời gian nghiên cứu thực hiện luận văn này, tôi đã nhận được sự giúp đỡ nhiệt tình của các cơ quan, các tổ chức và các cá nhân. Tôi xin bày tỏ lời cảm ơn sâu sắc nhất tới tất cả các tập thể, cá nhân đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong suốt quá trình thực hiện nghiên cứu luận văn này.

Trước hết, tôi xin trân trọng cảm ơn Ban Giám hiệu trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh, Phòng Đào tạo của nhà trường cùng các thầy cô giáo, những người đã trang bị kiến thức cho tôi trong suốt quá trình học tập.

Với lòng biết ơn chân thành và sâu sắc nhất, tôi xin trân trọng cảm ơn Tiến sĩ Bùi Thị Minh Hằng, người đã trực tiếp chỉ bảo, hướng dẫn khoa học và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình nghiên cứu, hoàn thành luận văn này.

Tôi xin trân trọng gửi lời cảm ơn đến bạn bè, đồng nghiệp, những người đã hỗ trợ thầm lặng, giúp đỡ tôi rất nhiệt tình trong việc thu thập các thông tin, số liệu, tài liệu nghiên cứu cũng như đóng góp các ý kiến quý báu trong suốt quá trình thực hiện đề tài của mình để hoàn thành luận văn này.

Xin trân trọng cảm ơn!

HỌC VIÊN

Nguyễn Văn Mạnh

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC BẢNG, BIỂU	vii
DANH MỤC SƠ ĐỒ, HÌNH VẼ	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu của đề tài	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	2
4. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của luận văn	3
5. Bố cục của luận văn	3
Chương 1 CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ TÁC ĐỘNG CỦA BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU ĐẾN SẢN XUẤT NÔNG NGHIỆP.....	5
1.1. Cơ sở lý luận	5
1.1.1. Khái niệm của biến đổi khí hậu	5
1.1.2. Biểu hiện của biến đổi khí hậu	6
1.1.3. Nguyên nhân của biến đổi khí hậu	9
1.1.4. Sản xuất nông nghiệp	12
1.1.5. Tác động của biến đổi khí hậu tới sản xuất nông nghiệp	16
1.1.6. Phương pháp đánh giá tác động của biến đổi khí hậu đến sản xuất nông nghiệp	18
1.2. Cơ sở thực tiễn	20
1.2.1. Tình hình biến đổi khí hậu và tác động của biến đổi khí hậu trên thế giới ...	20
1.2.2. Tình hình biến đổi khí hậu và tác động của biến đổi khí hậu tại Việt Nam	29
Chương 2 PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	37

2.1. Câu hỏi nghiên cứu	37
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	37
2.2.1. Phương pháp thu thập số liệu.....	37
2.2.2. Phương pháp xử lý số liệu.....	38
2.2.3. Phương pháp phân tích.....	39
2.3. Các chỉ tiêu nghiên cứu.....	39
2.3.1. Các chỉ tiêu về diễn biến của biến đổi khí hậu	39
2.3.2. Các chỉ tiêu về tác động của biến đổi khí hậu tới sản xuất nông nghiệp..	40
Chương 3 THỰC TRẠNG BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU VÀ TÁC ĐỘNG CỦA	
BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU TỚI SẢN XUẤT NÔNG NGHIỆP HUYỆN	
TÂN SƠN, TỈNH PHÚ THỌ	41
3.1. Đặc điểm địa bàn huyện Tân Sơn	41
3.1.1. Đặc điểm tự nhiên	41
3.1.2. Đặc điểm kinh tế- xã hội.....	43
3.2. Tình hình sản xuất nông nghiệp và biểu hiện biến đổi khí hậu trên địa bàn huyện Tân Sơn	45
3.2.1. Tình hình sản xuất nông nghiệp tại huyện Tân Sơn giai đoạn 2015-2017 ...	45
3.2.2. Biểu hiện của biến đổi khí hậu trên địa bàn nghiên cứu.....	50
3.3. Tác động của biến đổi khí hậu đến sản xuất nông nghiệp tại huyện Tân Sơn	53
3.3.1. Biến đổi khí hậu đến sản xuất nông nghiệp tại huyện Tân Sơn trong giai đoạn hiện nay	53
3.3.2. Tác động đến ngành trồng trọt	56
3.3.3. Tác động đến ngành chăn nuôi	66
3.3.4. Tác động đến ngành thủy sản.....	70
3.4. Nhận thức của người dân về biến đổi khí hậu trong sản xuất nông nghiệp.....	72
3.4.1. Tình hình tiếp cận thông tin về biến đổi khí hậu	72
3.4.2. Nhận thức của người dân về tác động của BĐKH đến sản xuất nông nghiệp	72

3.4.3. Biện pháp thích ứng với của người dân địa phương đối với biến đổi khí hậu	74
3.5. Những thuận lợi và khó khăn của người dân trong việc thực hiện các biện pháp thích ứng với BĐKH trong sản xuất nông nghiệp	77
Chương 4 GIẢI PHÁP HẠN CHẾ TÁC ĐỘNG CỦA BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU TỚI SẢN XUẤT NÔNG NGHIỆP HUYỆN TÂN SƠN, TỈNH PHÚ THỌ	80
4.1. Quan điểm xây dựng vùng nông nghiệp sản xuất hàng hóa tại huyện Tân Sơn	80
4.1.1. Phát triển nền nông nghiệp theo hướng sản xuất hàng hóa một cách bền vững, nhằm khai thác có hiệu quả tiềm năng, lợi thế từng vùng trên địa bàn huyện.....	80
4.1.2. Phát triển nông nghiệp theo hướng sản xuất hàng hoá phải gắn liền với xây dựng nông thôn mới và bảo vệ môi trường bền vững	81
4.1.3. Phát triển nông nghiệp theo hướng sản xuất hàng hoá phải có sự điều hành, quản lý của Nhà nước.....	82
4.2. Phương hướng phát triển sản xuất nông nghiệp	83
4.3. Định hướng cụ thể từng ngành từ năm 2018 - 2020.....	84
4.4. Một số giải pháp hạn chế tác động của biến đổi khí hậu tới sản xuất nông nghiệp huyện Tân Sơn trong thời gian tới	85
4.4.1. Nhóm giải pháp chung	85
4.4.2. Nhóm giải pháp cụ thể	86
4.5. Kiến nghị.....	91
4.5.1. Đối với tỉnh Phú Thọ.....	91
4.5.2. Đối với huyện Tân Sơn	91
KẾT LUẬN.....	92
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	93

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

Chữ viết tắt	Giải nghĩa
BQ	Bình quân
BĐKH	Biến đổi khí hậu
ĐVT	Đơn vị tính
ĐBSH	Đồng bằng sông Hồng
ĐBSCL	Đồng bằng sông Cửu Long
HĐND	Hội đồng nhân dân
KKL	Không khí lạnh
NN	Nông nghiệp
PTNT	Phát triển nông thôn
SX	Sản xuất
UBND	Ủy ban nhân dân

DANH MỤC BẢNG, BIỂU

Bảng 3.1: GDP bình quân giai đoạn 2015 - 2017	44
Bảng 3.2: Diện tích gieo trồng hàng năm huyện Tân Sơn giai đoạn 2015 - 2017	46
Bảng 3.3: Kết quả ngành chăn nuôi huyện Tân Sơn giai đoạn 2015 - 2017 ..	48
Bảng 3.4: Diện tích, sản lượng thủy sản huyện Tân Sơn giai đoạn 2015 - 2017 ..	50
Bảng 3.5: Thống kê thiệt hại do biến đổi khí hậu gây ra đối với ngành trồng trọt trong giai đoạn 2015-2017 tại huyện Tân Sơn	54
Bảng 3.6: Thống kê thiệt hại do biến đổi khí hậu gây ra đối với ngành chăn nuôi trong giai đoạn 2015-2017 tại huyện Tân Sơn	55
Bảng 3.7: Thống kê thiệt hại do biến đổi khí hậu gây ra đối với ngành nuôi trồng thủy sản trong giai đoạn 2015-2017 tại huyện Tân Sơn	56
Bảng 3.8: Thời vụ gieo trồng của cây lúa trên địa bàn huyện Tân Sơn.....	60
Bảng 3.9: Quan điểm của người dân về tác động của BĐKH đến ngành thủy sản	71
Bảng 3.10: Nguồn tin về BĐKH cho nhân dân địa phương	72
Bảng 3.11: Ý kiến của người dân về thời tiết khí hậu những năm gần đây....	73
Bảng 3.12: Tác động của biến đổi khí hậu qua nhận xét của người dân	73
Bảng 3.13: Các biện pháp thích ứng của người dân đối với biến đổi khí hậu	75
Bảng 3.14: Những thuận lợi khi áp dụng các giải pháp thích ứng với biến đổi khí hậu trong sản xuất nông nghiệp	78

DANH MỤC SƠ ĐỒ, HÌNH VẼ

Hình 3.1: Quan điểm của người dân về ảnh hưởng của hiện tượng khí hậu cực đoan đến sản xuất nông nghiệp.....	57
Hình 3.2: Quan điểm của người dân về thay đổi diện tích đất nông nghiệp ..	58
Hình 3.3: Quan điểm của người dân ảnh hưởng của biến đổi khí hậu đến thời vụ.....	61
Hình 3.4: Quan điểm của người dân về ảnh hưởng của biến đổi khí hậu đến năng suất cây trồng	63
Hình 3.5: Năng suất lúa vụ Đông Xuân và vụ Hè Thu giai đoạn 2008 - 2017...	64
Hình 3.6: Quan điểm của người dân về tác động của biến đổi khí hậu đến sâu bệnh.....	65
Hình 3.7: Quan điểm của người dân về tác động của BĐKH đến nguồn thức ăn chăn nuôi	66
Hình 3.8: Quan điểm của người dân về tác động của BĐKH đến dịch bệnh đối với vật nuôi	68
Hình 3.9: Quan điểm của người dân về tác động của BĐKH đến năng suất vật nuôi.....	69